

необхідні (essential) та другорядні (non-essential) препарати.

За допомогою методу «вартість-ефективність» оптимізована номенклатура спеціальних препаратів, використання яких підтверджено досвідом інших експертів-лікарів та методами доказової медицини. Враховуючи результати досліджень відомих і стандартизованих схем фармакотерапії пневмонії у дітей та практичні побажання і поради лікарів-пульмонологів, були підготовлені та впроваджені рекомендації щодо формулярних списків лікарських засобів для стаціонарного ліку-

вання хворих дітей на пневмонію. В результаті проведених фармакоекономічних досліджень методом «мінімізація вартості» визначена економічна складова проведеного лікування.

Практичною реалізацією вказаних досліджень є визначення середньої витрати препаратів на одного хворого на рік за кожною нозологічною формою захворювання, розрахунок якої проводиться на підставі оцінки структурного ряду відносних показників витрати лікарських засобів за допомогою визначення максимальних і мінімальних значень величини інтервалу, частоти призначень.

УДК: 615.07:615.22

О.В. Білик, І.В. Зіборова СПОСОБИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ БЕТА-АДРЕНОБЛОКАТОРІВ

ДЗ «Луганський державний медичний університет»

Серцево-судинна система відіграє важливу роль в життєдіяльності організму. Тому при захворюваннях апарату кровообігу порушується функціональна діяльність усього організму.

Серцево-судинні захворювання є основною причиною інвалідності і смертності людей у більшості країн світу. За останні 20 років смертність від серцево-судинних захворювань збільшилася більш ніж у 2 рази. Більш ніж у половини померлих причиною смерті була ішемічна хвороба серця.

Сучасну кардіологію неможливо уявити без препаратів групи бета-адреноблокаторів. Бета-адреноблокатори є препаратами першого вибору при артеріальній гіпертензії: зменшують розвиток інсульту на 42%, мають високу антиаритмічну активність при порушеннях серцевого ритму.

Тому контроль якості лікарських засобів групи бета-адреноблокаторів залишається актуальною задачею фармацевтичного аналізу.

Ідентифікація лікарських засобів бета-адреноблокаторів спрямована на виявлення вторинної аміногрупи, бензольного ядра, амідної групи, спиртового гідроксилу, а також виходячи з фізико-хімічних властивостей препаратів.

За рахунок наявності вторинної аміногрупи бета-адреноблокатори вступають у реакції з утворенням нітрозосполук, у результаті реакцій з'являється сине забарвлення.

Для ідентифікації спиртового гідроксилу найчастіше застосовується реакція етерифікації з кислотами (оцтовою кислотою або оцтовим ангідридом) у присутності концентрованої сірчаної кислоти. В ході реакції утворюється естер, який ідентифікують за запахом або температурою плавлення.

Для ідентифікації бета-адреноблокаторів широко застосовуються фізико-хімічні методи аналізу. У ДФУ включені способи ідентифікації бета-адреноблокаторів по УФ-спектрам поглинання. Вибір цих методик заснований на оптичних характеристиках продуктів взаємодії бета-адреноблокаторів у присутності метанолу Р.

Встановлено, зокрема, що атенолол має два максимуми поглинання (при 275 нм і 282 нм). Ці константи пропонуються для ідентифікації зазначеної лікарської речовини.

Таким чином, для ідентифікації бета-адреноблокаторів широко застосовуються як спектрометричні так і хімічні методи аналізу.

УДК: 614.27(477,44)

О.Д. Благун, В.П. Бобрук ОЦІНКА СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ З АПТЕК ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

Однією із основних проблем аптечної мережі Вінниччини на сьогоднішній день, відносяться: неурегульованість рецептурного відпуску лікарських засобів (л/з) (наслідки виписування л/з за МНН), самолікування, імплантація стандар-

ту GPP в практичну діяльність, відпуск безрецептурних л/з у відповідності до протоколу провізора (фармацевта). Своєчасним кроком у напрямку створення національних стандартів аптечної справи в Україні стало впровадження

протоколів провізора (фармацевта) при відпуску без рецептурних л/з у практичну діяльність в аптечних закладах з метою уникнення неконтрольованого споживання ліків. Ці рекомендації можуть бути реалізовані як відповідним навчально-інформаційним забезпеченням фармацевтичних працівників, так і системним інформуванням відвідувачів.

Метою роботи була оцінка наслідків випуску л/з за МНН та стану впровадження протоколів провізора (фармацевта) при відпуску безрецептурних л/з у практичну діяльність аптек Вінниччини.

Нами проведено анкетування слухачів передатестаційних циклів фармацевтичного факультету (сфера діяльності респондентів – роздрібна торгівля) за 2013 рік щодо можливості реалізації фармацевтичної опіки згідно алгоритму протоколу провізора (фармацевта), а також моніторинг виписаних рецептів, які надійшли в досліджувані аптеки. Здійснено соціологічне опитування працівників аптек.

За результатами анкетування встановлено, що вибірка результатів відповідей респондентів розподілилася таким чином: 21,18% хворих вислуховують алгоритм запитань до кінця (особи пенсійного віку), 43,82% – вислуховують запитання алгоритму частково (30-50 років), 35% – взагалі не дають можливості провізору спілкуватися відповідно до протоколу. Отримані результати свідчать, що існують об'єктивні причини

впровадження протоколів провізора (фармацевта), на зразок – поспіх у зв'язку з браком часу, або інформативно-забезпечені споживачі л/з, як-то лікарі.

Результати проведеного соціологічного опитування працівників аптек свідчать, що 18,2% рецептів виписані з порушенням вимог сучасного законодавства. У ряду причин порушення оформлення рецептів респонденти вказали на комплексну проблему всієї системи охорони здоров'я (57,32%) та недостатній контроль за професійною діяльністю лікаря (42,68%).

За результатами аналізу та ранжування відповідей респондентів щодо наслідків виписування лікарських засобів за МНН встановлено, що 100% провізорів мають чітку позицію, яка полягає у переконанні необхідності вказівки в рецепті торгової назви л/з. Адже саме лікар повинен вирішувати, який л/з за торговою назвою призначити хворому, оскільки саме він повинен відслідковувати як ефект л/з так і індивідуально реакції хворого на застосування л/з, що є неможливим у випадку виписування рецептів за МНН.

Таким чином, дослідження проблеми відпуску лікарських засобів з аптечної мережі Вінниччини свідчить про необхідність більшого удосконалення нормативно-правового регулювання рецептурного відпуску лікарських засобів, удосконалення стандартів фармацевтичної допомоги.

УДК: 547.461.2:547.551.42

Н.І. Боб

СИНТЕЗ ТА ФАРМАКОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ 4-N-R-ОКСАМІДОСУЛЬФОНІЛБЕНЗОЛОКСАМІДОЕТАНОВИХ КИСЛОТ

Національний фармацевтичний університет

В сучасній медицині використовується велика кількість препаратів різноманітної спрямованості фармакологічної дії, але всі вони проявляють небажані побічні ефекти, що обмежує їх застосування.

Амідні та гідразидні похідні шавлевої кислоти являють собою пер-спективні сполуки для пошуку ефективних препаратів з широким спектром фармакологічної дії.

Метою даної роботи є синтез 4-N-R-оксамідосульфонілбензолоксамідо-етанових кислот, в молекулах яких об'єднано біологічно активні хромософи такі, як сульфамідна група, оксамідний радикал та залишок амінооцтової кислоти, а також вивчення їх фармакологічної активності.

4-N-R-оксамідосульфонілбензолоксамідоетанові кислоти отримано за реакцією амідування етилових естерів 4-N-R-оксамідосульфонілбензолукса-мідоетанових кислот аміноетановою кислотою у присутності КОН при підкисленні реакційної суміші HCl (метод А) або реакцією амідування метилового естеру 4-

(етоксаміламіно)-бензолсульфонілоксамінової кислоти аміноетановою кислотою у тих же умовах (метод Б).

Будову кінцевих продуктів підтверджено даними елементного аналізу, ІЧ-, УФ- та ПМР-спектрів, а індивідуальність – методом ТШХ.

Вивчення гострої токсичності нових сполук проведено на інтактних безпородних білих щурах. Результати досліджень свідчать, що гостра токсичність сполук знаходиться в діапазоні 1740-3410 мг/кг.

Діуретичну активність вивчено на білих щурах-самцях лінії Вістар за методом С.Б. Берхіна. Аналіз результатів вивчення діуретичної активності показав, що більшість вивчених сполук викликає збільшення видільної функції нирок у середньому на 16,4-155,2%. Виражену діуретичну активність, яка перевищує дію гіпотіазиду, проявляють сполуки, що містять при оксамідному азоті молекули етильний, пропільний та γ -оксипропільний радикали.

Анальгетичну активність досліджували на